

at sige til. Det er næsten uforstaaeligt, hvorledes en Højskole er i Stand til at give sine Elever Undervisning, Kost og Bolig for en Betaling af nogle og tredive Kroner om Maaned. Højskolerne har været nødsagede til at forhøje Betalingen med 2—3 Kr. pr. Maaned, og det antydes, at det sikkert i den nærmeste Fremtid vil være nødvendigt yderligere at forhøje denne Betaling. Jeg indrømmer fuldt ud, at der kan være Grund til at forhøje Elevunderstøttelserne med den Sum, som er foreslaaet af den højtærede Kultusminister; men en saadan Ændring kunde, som jeg før sagde, lige saa godt have været foretaget ved at forhøje Summen paa de aarlige Finanslov. Endvidere ønsker Højskoleforeningen, at Vilkaarene for Anerkendelse af Højskoler maa blive skærpede. Nu er det saaledes, at naar en Skole i 2 paa hinanden følgende Aar har haft 10 Aarselever, kan den opnaa Anerkendelse paa Finansloven. Dette Tal foreslaas sat op til 12. Det forekommer mig, at den ærede Ordfører var noget betænkelig herved, men der synes mig ikke at være Grund til denne Betænkelighed, thi man maa virkelig indrømme, at 10 er et saa lille Elevantal, at der neppe er Grund til at underholde og støtte de Skoler, der ikke kan drive det videre. Der er derfor neppe noget at sige til, at den højtærede Minister paa dette Punkt har rettet sig efter Andragendet fra Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler om at sætte Elevantallet op med 2. Endelig ønsker man, at den Anerkendelse, man hidtil har givet Højskolerne paa Finansloven, ikke længere maa blive knyttet til den enkelte Skole, men til Forstanderen personlig. Jeg kan godt se, at dette kan have sin Fordel, men det kan ogsaa have sin store Fare. Det er nemlig ingenlunde sikkert, at en i politisk eller religiøs Henseende særlig upræget Personlighed, som kunde ønske at blive Forstander for en Højskole, altid vil kunne opnaa Vedkommende Ministers Anerkendelse. — De andre Ting, der foreslaas, er af mindre Betydning.

Jeg kan ligesom den ærede Ordfører indømme, at Højskolen har gjort et stort Kulturarbejde i vort Folk. Dens Elever sidder omkring i vort Land i ledende Stillinger. Vi under dem i Sogneraadene, Amsraadene, i denne Sal og i Ministeriet. Vi finder dem rundt omkring knyttede til store Vælskaber, navnlig til Andelselskaberne. Det er for en stor Del netop Højskolen, der bærer disse store og vigtige Erhvervsinstitutioner frem i vort

Land. Men det maa beklages, at Højskolen ikke er naaet frem til at blive en almindelig dansk Ungdomsskole. Deri mangler den desværre saare meget. Den har efter at have bestaaet i saa mange Aar dog ikke kunnet drive det videre end til at samle 8,000—9,000 Mennesker om sig, omtrent lige mange Karle og Piger; og man kan ikke sige, at der egentlig er nogen Fremgang i dette Tal. Sammenholdt med, at Befolkningmængden stiger, er der ikke stor Fremgang. Højskolen er særlig kommet Gaardmandsklassen til gode. Af Statistikken vil man se, at noget over Halvdelen af Højskolens Elever tilhører Gaardmandsklassen, medens de andre Stænder kun er svagt repræsenterede. Det kommer ganske sikkert af, at Gaardmandsklassen har haft økonomisk Evne til at sende sine Børn paa Højskolen, medens det har været vanskeligt for Husmandstanden og Arbejderklassen. Jeg skulde derfor ikke have det mindste imod, at vi forhøjede Elevunderstøttelsen med 50,000 Kr., muligvis med et endnu højere Beløb, om vi kan enes derom. Men samtidig kunde jeg dog ønske, at man fordelte Understøttelserne paa en lidt anden Maade, ikke saaledes, at der ydes et gennemsnitligt Beløb af 20 Kr. pr. Maaned for hver understøttet Elev, men saaledes, at man giver den enkelte ubemidlede Elev en større Understøttelse. Det kunde ske paa Bekostning af dem, der kom fra mere velstillede Hjem. Et Forslag herom var fremme, da Loven var til Revision i 1902, men det lykkedes ikke den Gang at faa det gennemført. Jeg vil haabe, at vi ved denne Revision maav kunne faa gennemført en Ændring, hvorved man tog noget mere Hensyn til de virkelig fattige Elever, saa at de ogsaa kunde komme til at nyde godt af Højskoleundervisningen.

I Stedet for dette Lovforslag om en Revision af Højskoleloven havde jeg gerne set, at den højtærede Minister havde forelagt et samlet Lovforslag om den danske Ungdomsundervisning i Almindelighed. Jeg vilde have fundet det rigtigt, om vi havde samlet alt, hvad der vedrører Undervisningen i Folkehøjskolen, Landbrugsskolen, de tekniske Skoler, Handelsskolen, Aftenskolen og Fortsættelsesskolen, i et enkelt Lovforslag omfattende Undervisningen af den danske Ungdom. Et saadant Lovforslag har vi fra socialdemokratisk Side ønsket at faa frem, og vi har fremsat Ønske herom i Folketinget i adskillige Aar. Sagen blev særlig ført frem i sidste Rigsdagssamling. Jeg vil tillade mig at benytte Lejligheden